

До
Постоянната комисия по
здравеопазване и спорт

ДОКЛАД

за извършената проверка по процедура
за програмна акредитация на докторска програма
„Токсикология“

от професионално направление 7.1. Медицина
в Медицинския университет- Плевен

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. Доц. д-р Анета Хубенова, дм– ръководител ЕГ
2. Доц. д-р Малина Петкова, дм– член на ЕГ
3. Маг. фармацевт Любомир Маринов - докторант – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: Проф. д-р Татяна Влайкова, дб

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет НАОА (Протокол № 24/19.10.2017 г.)

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация**

  - 2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторска програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 2 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.**

  - 3. Приложения: таблици /задължителни и по избор/**
-

Уважаеми г-н Председател на ПК по здравеопазване,

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 19/15.09.2016 г.), съгласно чл. 33 и чл. 34 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, посети Медицинския университет - Плевен в периода 20 ноември 2017 г., проведе срещи с ръководството на висшето училище (ВУ), с преподаватели, докторанти и потребители на кадри. Групата се запозна с учебните планове и програми, с условията на обучение. Настоящият доклад се основава на:

- Доклад-самооценка изготвен по критериите на НАОА за програмна акредитация на ОНС „Доктор“ и приложенията към него.
- Срещи и разговори на членовете на ЕГ при посещението в Университета.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в доклада-самооценка на ВУ и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на докторски програми, експертната група установи следното:

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната програмна акредитация на докторска програма „Токсикология“ от професионално направление 7.1. Медицина в Медицинския университет – Плевен (Протокол № 24/28.07.2011 г.) са направени 3 препоръки:

Препоръка	Изпълнение
Препоръка 1: Да се обявят конкурси за асистенти към Сектор „Токсикология“ на Катедра по вътрешни болести при МУ – Плевен.	Изпълнена: Назначени са 2 асистенти – през 2015 и 2017 г.
Препоръка 2: Да се обявят конкурси за редовни докторантури по токсикология -	Изпълнена – през 2013 е зачислен 1 докторант в редовна форма на обучение (след това спечелва конкурс за асистент)
Препоръка 3: Библиотечния фонд на МУ – Плевен да се обогати със съвременна литература по токсикология	Изпълнена- Списъкът на книгите от отдел „Токсикология“, издадени за периода 2000 – 2015 година е 142 и 33 списания.

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

1.1.1. Целта на подготовката за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по „Токсикология“ в МУ – Плевен е в съответствие с мисията и целите на Университета. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници.

Докторската програма се организира и се реализира в Сектор „Токсикология“ към катедра „Фармакология и токсикология“ на Факултет „Фармация“ към МУ – Плевен.

Основните цели и задачи по обучението и подготовката на докторанти по „Токсикология“ в МУ – Плевен се свързват със съвременни научно-приложни направления и има за цел да бъдат изградени високо квалифицирани специалисти, способни самостоятелно да участват в провеждането на здравна стратегия в борбата със социалнозначимите заболявания, бедствия, аварии и масови отравяния и да оказват високо квалифицирана професионална здравна помощ в борбата с алкохолизма, наркозависимостта и други токсикологични проблеми.

Мотивация за успешна защита на докторантура в областта на токсикологията са възможностите за по-нататъшна реализация в научноизследователски изследвания с фундаментален и/или научно-приложен характер, лечебно-диагностична и преподавателска работа.

1.1.2. Цялостната дейност по обучение на докторанти в МУ – Плевен се осъществява по строго организирана схема, на върха на която са ректорът и заместник-ректорът по научноизследователската дейност (НИД), качество и акредитация. В МУ - Плевен работи Университетска комисия по качество на обучението и акредитация (УК-КОА). Приемът, конкурсите, изборът и обучението на докторантите се осъществява съгласно ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Плевен. Провежда се в катедрите и клиничните центрове на УМБАЛ „Д-р Г. Странски“, сключили договор с Ректора на МУ - Плевен. Оригиналната документация за хода на докторантурата се съхранява в Център по НИД. За всеки записан докторант се разкрива дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статута, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положени изпити, работата на докторанта и подготовката на дисертационния труд. Документацията за прием и обучение на докторантите се регламентира и периодично се обновява на ниво висше училище. Състоянието на редовните докторантури се контролира периодично от ФС и АС.

Контролът върху качеството на докторските програми се осигурява от регулярно провежданите в МУ-Плевен одити по утвърден от Академичния съвет график. Набелязват се конкретни мерки за подобряване на дейността Състоянието на одитите се отчита регулярно на заседания на АС, като последният отчет е направен на 29.05.2017 г.

Съгласно приетите годишни графици за провеждане на одити по катедри и сектори на МУ-Плевен, за периода 19.07.2012 – 30.05.2017 г. в МУ-Плевен са осъществени общо 42 вътрешни одита.

През м. април 2017 г. Медицинския факултет към МУ – Плевен печели Проект № BG05M2OP001–2.009-0031-C01 „Създаване на център за обучение на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени към Факултет „Медицина“ на МУ – Плевен“ по Оперативна програма, съфинансирана от Европейския съюз. Създаването на такъв Център ще осигури високо качество на обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда, укрепване на връзката „наука-бизнес“, подпомагане на мобилността и академичното израстване на научни кадри и млади изследователи

1.1.3. Изградена е и се реализира политика за осъществяване на взаимовръзка между обучението по докторската програма и научните изследвания и се съобразява както с националния контекст, по който функционира институцията, така и с институционалния контекст

1.1.4. Правилата на етичен кодекс, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, фигурират в Правилника на МУ - Плевен.

Сформирана е *Комисия по етика на научноизследователската дейност* (КЕНИД). В Правилника за организацията и управлението на НИД в МУ - Плевен е регламентирана нейната дейност. Тя се назначава от Ректора за срока на мандата. Обект на експертна оценка са клинични и неклинични биомедицински научни изследвания върху човешки същества, научни изследвания с използването на персонална биомедицинска информация, човешки тъкани, животни, в частност генетично модифицирани животни и микроорганизми. Обект на разглеждане са и всички етични проблеми, отнасящи се до защита на обществените интереси от недобросъвестни действия на изследователите при продукцията, съобщаването,

---

предлагането и публикуването на резултатите от научните изследвания. Правилникът за работа на КЕНИД е приет в актуализиран вариант на заседание на АС от 06.07.2015 г. КЕНИД представя информация за дейността си пред АС един път годишно. Правилникът е достъпен за всеки в електронен вариант на сайта на Университета.

В програмата на докторантското училище е включена лекция на тема: „Морално – етични аспекти в научното изследване. Етична комисия. Информирано съгласие“.

С цел предотвратяване на плагиатството през 2013 г. е закупена софтуерна програма Plag Aware, а от 2015 г. е заместена с iThenticate® - система за проверка на плагиатството, която се използва при подготовка на ръкописите за публикуване в университетското списание Journal of Biomedical & Clinical Research.

Не са установени документиранни процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация и изпитни измами през последните 5 години.

Резултати от проверката:

Целта на подготовката за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по „Токсикология“ в МУ – Плевен е в съответствие с мисията, целите и задачите на Университета. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство.

Докторската програма се организирана и се реализира в Сектор „Токсикология“ към катедра „Фармакология и токсикология“ на Факултет „Фармация“ към МУ – Плевен.

Докторската програма по „Токсикология“ се включва успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката..

В МУ – Плевен са изработени и се изпълняват правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, съответстващи на ЗВО. Те се гарантират от Правилника на Университета и на Комисията по етика на научноизследователската дейност.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

2.1.1. Докторската програма по „Токсикология“ съответства на съвременните тенденции в изучаване на актуални проблеми на токсикологията и включва иновативни методи на изследване. Обучаващото звено поддържа тесни връзки с останалите сродни катедри във висшите училища в страната, с техните ръководители и други специалисти по токсикология. Ръководителят на докторската програма, съвместно с учени в същата област и с участието на докторанта разработва детайлна докторска програма.

2.1.2. Документацията за прием и обучение на докторантите се регламентира и периодически се обновява на ниво на висшето училище. Правилата и процедурите по прием и обучение и условията и реда за придобиване на ОНС „доктор“ следват стриктно ЗВО, други нормативни актове и Правилника на МУ - Плевен.

Документацията и всички индивидуални досиета на докторантите се съхраняват, поддържат, допълват и обновяват, съобразно етапа на разработка на дисертацията в Сектора за работа с докторанти към Центъра по НИД.

2.1.3. Обучението на докторантите по „Токсикология“ отговаря на изискванията на разпоредбите на основните законови и подзаконови нормативни актове и на конкретните Правилници и процедури на МУ-Плевен.

Докторската програма по токсикология е представена в ясна документация, в съответствие с нормативните изисквания с формулирани ясни цели, задачи и мотиви за обучение. Документацията на докторската програма предписва интелектуалните качества и конкретните практическите умения, които се придобиват в хода на обучение – образователни, научноизследователски и нравствено-възпитателни.

Пълна документация съществува и се съхранява и за настоящия *докторант по Токсикология*. В папката на докторанта са налице заповеди, удостоверения, тема, цел, задачи, материали, методи на изследване, научен ръководител, индивидуален учебен план за подготовка. Документацията дава ясна представа за етапа, постиженията и предстоящите задачи по процедурата.

Налице е стриктен мониторинг на докторските програми, осъществяван от прекия ръководител на докторанта, от ЦНИД и се ръководи от Зам.-ректора по НИД, качество и акредитация и Ректора. Докторантите представят периодични отчети, които се обсъждат, своевременно коригират и/или актуализират на Катедрени съвети, на ФС и АС. Системният мониторинг се илюстрира от наличните в индивидуалните досиета протоколи от КС, отчети, заповеди, сертификати от докторантското училище. УК-КОА одитира документацията, материалните условия и колаборацията на докторанта с останалия научно-преподавателски състав. Заключениета от проведените одити са, че е налице системен и перманентен контрол върху качеството на процесите, периодичен анализ на резултатите и стремеж към усъвършенстване, за осигуряване на високо качество на учебната и научноизследователската работа.

2.1.4. Възможностите за работа на докторантите са определени от ПРАС на МУ - Плевен. Всеки докторант може да се включи в учебно-преподавателската работа, след решение на Катедрени и ФС, до 20% от годишната заетост на един асистент.

Докторантът може да участва в цялостната диагностично-лечебна дейност на клиничното звено, в което се осъществява докторантурата. Докторските програми са съобразени с нуждите на потенциалните работодатели в лицето на МУ-Плевен, Университетската болница „Д-р Георги Странски“ – Плевен и други здравни заведения и институции от страната. Перспективата на кариерното развитие на докторанта е да остане да работи в Сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ на ФФ, тъй като преподавателите по токсикология са недостатъчни. В перспектива академичната кариера на докторанта след успешна защита може да продължи не само в МУ - Плевен, но и в други аналогични университетски звена и клиници.

2.1.5. В МУ-Плевен е разработена *„Програма за развитие на компетентността и конкурентноспособността“ (SR/PR 02-V01-12.03.2012)*, с конкретно визирани дейности. В изпълнение на програмата постъпва научна информация за аналогични докторски програми в други висши училища или научни организации в страната и чужбина, която се обсъжда на секторни съвети, чрез уеб-страницата на Университета и библиотечните ресурси. Докторантите се регистрират в *„Интегрирана база данни на докторантите в България и дискуссионен академичен форум“*, където търсят възможности за отпускане на стипендии, включване в проекти, участие в научни форуми и др. В Университета е разработена и функционира Кредитна система за оценка на подготовката на докторантите, разработена въз основа на Европейската система за набиране и трансфер на кредити. Докторантите се допускат до предзащита ако са набрали минимален брой кредити.

Преподавателите от сектор *„Токсикология“* използват национални и международни контакти с други учени за осъществяване **на краткосрочно обучение на докторанти** в други *национални научни институции*. Докторантката в Сектора извършва част от изследователската си работа **съвместно с екипи от Токсохимична лаборатория – ВМА** и научноизследователски екипи от МУ-Плевен.

През акредитационния период докторантката в сектора е участвала в поредица от свързани с тематиката на научноизследователската дейност **квалификационни курсове и семинари във ВМА и в МУ – Плевен**.

2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми са заложили в ПРАС на МУ - Плевен. Действащата *Комисия по атестация на научно-преподавателския състав* извършва оценка на резултатите от учебната и научната дейност въз основа на график, утвърден от Ректора. Оценява се обема, характера и качеството на публикуваните научни трудове; участието в научни прояви и в разработването на научни проекти; научното ръководство на докторанта;

разработването на дисертацията; членство в научни организации и дружества; участие в редколегии на научни издания; специализации и др. Достоверността, автентичността и оригиналността на докторските работи се контролира от **Комисия по етика на научноизследователската дейност** (КЕНИД). Материалите се изнасят на сайта на МУ - Плевен.

В ПРАС са регламентирани базисните специфични процедури за контрол и отчетност на дейността на докторантите. Копия от отчети и обсъждания на работата на действащите докторанти са съхраняват в Сектора за работа с докторанти към Центъра по НИД и в съответното обучаващо звено.

Състоянието на документацията, свързана с качеството на докторските програми, се извършва чрез **вътрешен одит** и оценката се изготвя под формата на отчет на проведения вътрешен одит. **Одит в Сектор „Токсикология“ е проведен на 01.03.2017 г.** и отчетът показва, че съответствието между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива е пълно и липсват забележки.

Резултати от проверката:

Докторската програма по „Токсикология“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката в тази област, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравними с подобни докторски програми у нас. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременна защита, професионална мобилност и успешна реализация на пазара на труда.

През 2017 г. в Сектор „Токсикология“ е проведен вътрешен одит за оценяване на документацията, свързана с качеството на докторската програма, който констатира пълно съответствие между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд

3.1.1. МУ – Плевен използва разнообразни образователни методи в подготовката на докторанти. За всички докторанти периодично се организират курсове за подобряване на езиковата подготовка, курсове по компютърни технологии, курсове за работа с бази данни и тематични курсове.

Обучението по Токсикология е в съответствие със съвременните постижения на медицинската наука и практика. Индивидуалното и групово обучение, създава компетенции за успешна научна кариера и умения в областта на академичното писане, проектната дейност, комуникационни и презентационни умения и др.

При реализирането на докторската програма по „Токсикология“ се използват традиционни и модерни форми на обучение.

През акредитационния период, докторантът на самостоятелна подготовка по Токсикология е участвал *в определен брой курсове и специализации, проведени в МУ – Плевен и страната*, свързани както с придобиване на общи знания и умения в областта на токсикологията, така и специфични, свързани с темата на дисертационния й труд.

Интересите на докторантът по Токсикология като докторант и лекар, специализиращ токсикология, са обширни и не се ограничават само върху темата на дисертационния труд.

3.1.2. Подготовката и обучението на всеки докторант се извършва по *Индивидуален учебен план*, изготвен от неговия научен ръководител, одобрен от катедрен и ФС и включва общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният план съдържа: темата на дисертацията; график за изпитите и етапите и сроковете на

приключването ѝ; дизайн и обезпеченост на научното изследване; посещението и участието в курсове, обучения, научни форуми и други публични изяви; посещението на определен цикъл от лекции и упражнения. Изпълнението им се контролира периодично от ръководителя на докторантурата и на Катедрен съвет за приемане на отчетите или участията в научни форуми.

Колективна форма на обучение е *Докторантското училище* в МУ – Плевен, чиято дейност се регулира с Правилник (от 2013 г.). Процедура по защита на дисертацията се разкрива при набиране на **определен брой кредитни точки** и приключване на научното изследване.

3.1.3. Изпълнението на индивидуалните програми се контролира периодично от научния ръководител, от Катедрения съвет и ФС и АС. Докторантите се атестират от ФС в края на всяка академична година въз основа на отчетите пред Катедрата, становище на ръководителя за изпълнение на сроковете и етапите и препоръки за по-нататъшно развитие на докторантурата

Оценяване на постиженията на докторантите се осъществява през целия период на разработка на докторския труд чрез **контрол на индивидуалния учебен план, отчетите, ECTS, участие в научно-изследователски проекти**, изготвяне на научни съобщения с отразени постигнатите резултати и публикуването или представянето им на научни форуми и чрез всички останали елементи на образователния процес.

3.1.4. За улесняването на процедурите по атестацията на докторантите и на целия академичен състав от 2016 г. в сайта на МУ – Плевен е поставена достъпна електронна атестационна карта. МУ – Плевен изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитените докторски дисертации, с копие и автореферати от тях. Предстоящите защиты на докторските работи, с рецензиите и становищата на научното жури и окончателните резултати се оповестяват on-line.

3.1.5. Сформирана е **Комисия за развитие на академичния състав (КРАС)** към Академичния съвет на МУ - Плевен, която изпълнява контролни функции, включително и разглеждане на жалби. До момента няма постъпили жалби от докторанта от сектор „Токсикология”.

Резултати от проверката:

Подготовката на докторантите по токсикология в МУ-Плевен се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективни прояви. Всички етапи се контролират ефективно от прекия ръководител и научното звено, чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията им се осъществява чрез ECTS, научни прояви и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на ВУ, съхранявана в ЦНИД.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

4.1.1. Процедурите по прием и обучение на докторанти в МУ – Плевен са разработени и залегнали в ПРАС и са подчинени на законите в страната. Разработената процедура при защита на дисертация за придобиване на ОНС “Доктор” е публично достояние на всеки заинтересован и е оповестена на сайта на университета.

Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от Сектор „Работа с докторанти“ към Център за научноизследователската дейност и се контролира от Ръководител ЦНИД и Зам.-Ректора по НИД. Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от Сектор „Работа с докторанти“ към Център за

научноизследователската дейност и се контролира от Ръководител ЦНИД и Зам.-Ректора по НИД.

На Web-сайта на МУ – Плевен е създаден и се поддържа раздел „Докторанти“ със съдържание на английски и български език. В него е предоставен **Справочник на докторанта** с пълна информация.

Всички посочени изисквания и процедури се спазват стриктно по отношение на докторската програма по „Токсикология“.

4.1.2. В МУ - Плевен са разработени допълнителни вътрешни нормативни актове, подпомагащи работата на докторантите: Правилник за организацията и управлението на НИД, Статут за дейността на фонд „Подпомагане на Докторанти“, Правила за участие в конкурса за финансово подпомагане на научноизследователски проекти на докторанти.

Изградена е система за насърчаване и развитие на НИД на докторантите. Към Центъра за НИД са разкрити сектори „Научни прояви и студентско научно творчество“ и „Работа с докторанти“. От 2008 г. вътрешно-университетските конкурси за научни проекти се осъществяват чрез усвояване на целева субсидия от държавния бюджет по съответен ред и организация. За периода 2012-2016 г. във финансираните със средства на МУ – Плевен научноизследователски проекти са участвали общо 29 (20%) докторанти, като се наблюдава нарастване на процента на НИП с участие на докторанти: от 15,8% през 2012 до 26,7% през 2016.

Ежегодно се обявява конкурс за проекти на докторанти, с приоритети - приложни научни изследвания и разработване на части на докторски дисертации. За периода 2012-2017 г. в конкурсните сесии за докторанти са участвали общо 8 редовни докторанти: 2013 г. – 2; 2014 г. – 3; 2015 – 1; 2016 г. – 2; 2017 – 3, като са финансирани 10 проекта на редовни докторанти.

4.1.3. В периода 2010 - 2017 г. МУ - Плевен има сключени спогодби за международен обмен и сътрудничество, включително и за докторанти, с висши училища от 8 страни. Новоподписаните договори за академичен обмен по секторна програма „Еразъм+“ за периода 2014 г. - 2021 г. на МУ – Плевен с чуждестранни университети са общо 24 с висши училища от над 10 страни. Информация за сключените договори и за реда за организация и управлението на дейностите по секторна програма „Еразъм +“ са представени в страницата на университета.

В МУ – Плевен като колективен орган е създадена **Комисията по европейска интеграция и академична мобилност**, която изготвя превод на академичната справка. Институционалният координатор подготвя в съответствие с Наредба №21 на МОН за признаване на периоди на обучение в чужбина „Протокол за признаване на обучение, проведено в чужбина по програма „Еразъм +“.

За периода 2012-2017 г. са проведени три мобилности от трима докторанти от МУ – Плевен в други ВУ или научни организации в чужбина. Няма данни за участие на докторанти от сектор Токсикология в **международна мобилност**.

За периода 2012 – 2017 г. научният актив на *докторанта по Токсикология* е следния: **12 публикации в научни списания, 11 в сборници от научни форуми и 28 участия в научни форуми.**

4.1.4. Както е посочено по-горе, в Центъра по НИД има специализиран отдел за работа с докторанти. В отдела се събира цялата документация, касаеща зачисляването, изпълнението на индивидуалните планове и събирането на кредитните точки от посещението на Докторантското училище.

Резултати от проверката:

В МУ-Плевен има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Те се включват активно в научноизследователски проекти и в програмите за мобилност. Сътрудничеството с научни структури у нас и в чужбина осигурява подобряване на качеството на обучение във ВУ и кариерното развитие на докторантите.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

5.1.1. В сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ работи **едно хабилиотирано лице и 2 асистенти**. Двамата асистенти в Сектора са на основен трудов договор към УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ ЕАД – Плевен и допълнителен към МУ – Плевен. Хабилиотираният преподавател е на основен трудов договор към МУ-Плевен и допълнителен ТД към УМБАЛ „Д-р Г. Странски“, ЕАД – Плевен.

Един от асистентите е докторант по „Токсикология“, първоначално като редовен докторант, а в момента на самостоятелна подготовка. На втория асистент предстои зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка на тема: „Клинико-епидемиологично проучване на токсични ефекти от контакт с отровни животни в Плевенския регион“.

5.1.2. В МУ – Плевен и сектор „Токсикология“ съществува академична среда, която благоприятства за успеха на докторската програма. Основен принос за нея има хабилиотираният преподавател, който е с богат професионален опит в две направления – клинична токсикология и детски болести, административно-организационен опит и активна научноизследователска дейност.

За периода 2012-2017 г. хабилиотираният преподавател е публикувал 20 статии в научни списания и 16 в сборници от научни форуми. Има участие в 44 научни форуми. В допълнение хабилиотирано лице има отчетлива експертна активност: през отчетния период тя е била член общо на Научно жури в 6 процедури за присъждане на научни степени и академични длъжности. Изготвила е 5 становища (3 бр. за ОНС „Доктор“; 1 . за академична длъжност „Доцент“ и 1 за академична длъжност „Професор“, член на едно научно жури за гл.асистент, на четири асистентски конкурса и един за преподавател в МК – Плевен. Тя е ръководител на трима специализиращи лекари, двама по клинична токсикология и един по обща токсикология.

5.1.3. Публикационната активност на двамата нехабилиотирани преподаватели за периода 2012-2017 г. включва съответно за всеки един от тях 12 и 6 публикации в научни списания, 11 и 7 в сборници от конференции и 28 и 14 участия в научни форуми. Един от асистентите е републикански консултант по токсикология.

В сектор „Токсикология“ се провежда научноизследователска дейност по тематични направления насочени към остриите интоксикации и свързаните с тях медико-социални проблеми при деца и възрастни. Екипът на сектор „Токсикология“ и Клиниката по токсикология е основен организатор на много форуми, сред които и такива с международно участие. Интерес представлява и взетото на Националната конференция по клинична токсикология решение за Балканска среща на токсиколозите през 2018 г. и създаване на Балканска асоциация по токсикология.

Резултати от проверката

Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели със специалност токсикология. Хабилиотираният преподавател е на ОТД към МУ-Плевен. В обучаващото звено има двама преподаватели на ОТД към УМБАЛ „Г. Странски“ ЕАД – Плевен и допълнителен към МУ – Плевен. Преподаватели са с професионален опит по специалността и развиват активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата. Академичният състав упражнява системна експертна и консултантска дейност по токсикология.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

6.1.1. Медицинският университет разполага с 20 лекционни и 159 учебни зали и лаборатории за учебно-практически занятия с капацитет 3763 седящи места и площ от 7 526.12 кв. м. Залите са със съвременно оборудване - мултимедийни прожектори и интерактивни дъски, а две от аудиториите са с аудиовизуална техника, позволяваща видеоконферентна връзка в реално време с различни точки на света.

Със стартиране на обучението по токсикология на студенти по фармация от учебната 2018/2019 г. ще се използват учебните зали в новопостроената сграда на Факултет по фармация.

На територията на УМБАЛ „Д-р Г. Странски”, ЕАД – Плевен има учебни зали, с които токсикологията разполага за провеждане на семинари, лекции и упражнения.

Сектор „Токсикология” разполага и със собствена материално-техническа база за обучение на студенти, специализанти и докторанти. *За докторанта е осигурено самостоятелно работно място в рамките на един асистентски кабинет.*

6.1.2. Университетската лаборатория за научни изследвания функционира от 2013 г. Тя е включена в Инфраструктурата за геномни, протеомни и метаболомни изследвания, и компютърно симулиране и проектиране на кандидати за лекарства, обвързана с участието на България в BBMRI (Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure). В Издателския център функционират звено за предпечатна подготовка, печатна база, копирно звено.

Животните за фундаменталните биомедицински научни и изследователски проекти в МУ се осигуряват от Вивариум. Той се явява единствен за Северозападна и Централна Северна България Център за отглеждане на различни видове лабораторни животни за учебна и експериментална работа.

Провеждането на практическата научноизследователската дейност на докторантите се осъществява в лабораторните звена на предклиничните катедри на МУ и в клиничната база на УМБАЛ, с която е сключен договор. Осигурен е достъп до всички лабораторно - диагностични центрове в болницата.

6.1.3. Докторантите в МУ - Плевен имат достъп до богатата гама литературни източници, предлагани на традиционни и електронни носители, както и информационна база данни в областта на медицината. Организиран са интернет/интранет връзки между Библиотеката и сървъра на Университета в структуриран модул „Административно обслужване на обучаемите“.

Компютърните мрежи в МУ - Плевен имат два компонента – Академична компютърна мрежа с достъп до Интернет и Мрежа за безжичен достъп, която се администрира от комуникационния компютърен център.

Библиотеката на МУ – Плевен е единствената голяма специализирана медицинска библиотека в Северозападна и Централна Северна България, разположена върху площ от **685 м²**, създадена през 1974 г. Разполага с три читални с 71 места за четене и 12 компютъра; компютърна зала с 16 компютъра на свободен достъп, всички свързани с Интернет; ресурсен център с две мултифункционални устройства; три настолни скенера, от които два са Photo Scanner; телевизор и DVD-устройство. Има осем служебни работни места, свързани в библиотечно-информационна система и интернет, Book-scanner, едно мултифункционално устройство; шест принтера и три скенера.

В библиотеката е създадена мрежова библиотечна информационна система с пет работни модула, чрез които се постига пълна автоматизация на библиотечните и информационни процеси: „Интернет каталог OPAC“ (Online Public Access Catalogue); „Обслужване на читатели“; „Научен архив“; „Документация за придобиване и движение на библиотечния фонд. Инвентирание“; „Аналитично описание на статии, части от книги,

---

рецензии“ от интегрираната библиотечно-информационна система E-lib/Windows версия 3.5., въведена е и бар-код технология.

Периодично в библиотеката се провежда *обучение на докторантите в групи* или индивидуално за работа с библиографски източници, търсене в електронния каталог и ползване на електронни бази данни.

Обучението и научноизследователската работа на докторантите по *токсикология* са информационно обезпечени. Докторантите имат възможност за неограничен достъп за работа с компютър, както на работните си места в Сектора, така и в залите на Библиотеката на МУ-Плевен.

Официалните справки за наличностите в Библиотеката материали показват следното: *списъкът на книгите от отдел „Токсикология“, издадени за периода 2000 – 2015 година е 142 заглавия на кирилица и латиница и 33 списания.*

Академичният състав на сектор „Токсикология“ разполага със собствен библиотечен фонд на електронен носител, който съдържа **48** заглавия на специализирани книги, монографии и списания по общата и клинична токсикология на английски и руски език.

6.1.4. В МУ-Плевен докторантите се стимулират и подпомагат за участие в международни, национални и регионални научни прояви и специализирани курсове. Разходите по участията в страната се поемат на изцяло от МУ - Плевен, а тези в чужбина – частично.

С решение на АС е създаден **фонд за подпомагане на редовните докторанти**. Фондът има собствен бюджет, както и правилник, регламентиращ и регулиращ дейността му. Чрез него редовният докторант може да използва средства за материали и консумативи за нуждите на научната разработка, участия в национални или международни форуми, изплащане на такса за публикуване в научно списание и др. Отпечатването на статии в реферирани и индексирани списания се финансира от МУ – Плевен. С решение на Академичен съвет от 2016 г. се утвърждава материално стимулиране на авторите, направили публикации в списания с IF и реферирани списания без IF, на индексирани в базите данни Scopus и WEB of Science.

Докторантката по Токсикология **е получила средства от този фонд** в размер на 918,90 лв. за закупуване на реактиви за изследване на антиоксидантен стрес, което е част от дисертационната тема. Тя **е подпомогната финансово и за участие** в IV Национален конгрес по клинична токсикология с международно участие, София - 7-8.11.2013 г.

Резултати от проверката:

МУ- Плевен разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно преподавателска дейност и адекватен академичен комфорт за докторантите. Клиничната и лабораторна база на ВУ осигурява практическата им подготовка. Творческата активност на докторантите се стимулира строго регламентирано организационно и финансово, което се доказва от участията им в научни форуми, реализация на проекти и публикационната им активност

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

7.1.1. Публикационната активност на докторантите и преподавателите се подпомага финансово от МУ - Плевен при участие в монографии или в чуждестранни списания със или без импакт фактор. За публикация в списание с импакт фактор над 1.0, на водещия автор се заплаща допълнително възнаграждение в размер на една работна заплата.

Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се проследява чрез системно провеждане на анкети за обратна връзка. Установява се „голяма активност на докторантите“(45 участници) и повечето от тях са удовлетворени от работата в катедрите. Като обективна е преценена и „*атестационната карта*“, използвана за самооценка и оценка на докторантите.

7.1.2. В МУ – Плевен има разработена и утвърдена система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството и публично оповестяване на резултатите, в съответствие с добрите европейски практики и стандарти.

През 2017 г. от Съюза на специалистите по качеството в България е проведен **външен одит** на процедурата за обучение на докторанти (документите са приложени в стандарт 10). Заключение от външната оценка на докторските програми е, че обучението на докторантите в МУ – Плевен се води, спазвайки всички национални нормативни изисквания, които са дадени в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Направена е **препоръка да се разработи единна структура на докторските дисертации и авторефератите**. Препоръката е изпълнена и са разработени стандарти, които са достояние на всички обучавани докторанти.

Резултати от проверката:

МУ-Плевен има изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите, която се ръководи от Университетската комисия по качество на обучението и акредитация. Удовлетвореността на докторантите от организацията на обучение се отчита чрез провеждане на анкети.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. ВУ или научната организация публикува информация за:

- **приети документи и учебна документация на докторската програма;**
- **решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;**
- **проведени университетски форуми с участието на докторанти.**

8.1.1. Всички документи по приема на докторанти и техните програми се оповестяват на интернет страницата на МУ - Плевен и са на разположение на заинтересуваните в ЦНИД.

В МУ Плевен през 2008 г. е учредено мултидисциплинарно списание JBСR, в което докторантите от Сектора могат да публикуват собствени проучвания и резултати, свързани с дисертационните им трудове. ВУ стимулира докторантите и академичния състав при публикации с действителен импакт-фактор.

От 2015 г. с договор с “De Gruyter Open“ за включване на JBСR в платформа за “open acces” става възможен достъп до списанието в световната интернет мрежа. JBСR се реферира от базите данни СABI, EBSCO Publishing и ProQuest.

8.1.2. Информация за програмите за мобилност се предоставя системно on-line. Актуални за периода 2014-2021 г. са договори за академичен обмен по програма Еразъм+ с 33 медицински университета и центрове в 13 държави. В действие са и двустранни договори за междуинституционално сътрудничество с 6 медицински университета в 5 партниращи държави. Определянето на участниците в академичния обмен се осъществява на конкурсен принцип и резултатите са обявяват своевременно.

Докторантката по специалност „Токсикология“ все още не се е възползвала от предоставената възможност за участие в програмата за академичен обмен с посочените по-горе университети, но е сътрудничала активно по програмите за мобилност и академичен обмен по програма Еразъм+.

8.1.3. Докторантите по специалност „Токикология“ към МУ – Плевен имат публикации в списания, отпечатани на чужд език и в национални списания на български език. Резултатите от разработките се предоставят за ползване от цялата токсикологична общност и се разпространяват от Българското дружество по клинична токсикология в електронен вариант.

Резултати от проверката:

МУ - Плевен се предоставя системна информация за учебната документация и качеството на обучение на докторските програми, постиженията на докторантите, участието им в научни форуми, публикационната активност и иновационните резултати в работата им. ВУ подпомага и стимулира участието на докторантите в програмите за мобилност.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

9.1.1. Спазването на графика на индивидуалните планове на докторантите се отчита на катедрени съвети. При обсъждането се внасят препоръки и се правят корекции, според актуалната научна информация по тематиката на дисертацията, което гарантира изпълнението на поставените цели. Резултатите се вписват в протоколи от заседанията на катедрения съвет и се внасят и обсъждат на Факултетен съвет.

Наблюдението, одитите, анализът и оценяването на докторските програми се извършват на няколко равнища: Катедрен съвет, Център за научноизследователска дейност, Факултетен съвет и Академичен съвет.

При докторанта по Токсикология след издаването на заповедта за зачисляване не е променяна темата на дисертационния труд.

Дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми подлежат на периодични вътрешни одити. **Вътрешен одит** в Сектор „Токсикология” е проведен на 01.03.2017 г. и отчетът показва, че съответствието между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива е пълно и липсват забележки.

9.1.2. Дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми е приоритетна задача на МУ–Плевен, която се координира от Центъра за научноизследователска дейност съвместно с основните звена, в които се провежда обучението на докторантите.

Открития с Постановление № 210 от 18.08.2016 г. на Министерски съвет на Р България Научноизследователски институт в структурата на МУ – Плевен ще обедини изследванията във Висшето училище, извършвани досега в различни негови структури

Резултати от проверката:

В МУ- Плевен се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на целите на дисертациите по различните докторски програми.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

10.1.1. МУ-Плевен регулярно преминава през външно оценяване на качеството, което включва и докторските програми, в съответствие с ESG. В МУ – Плевен е извършен **външен одит на Системата за управление на качеството** на 06 март 2017 г. (Заповед № 445/02.03.2017 г.). Заключение от одита е, че в МУ - Плевен е внедрена успешно функционираща Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 9001:2008.

На 06.03.2017 г. е проведен **външен одит на процедурата за обучение на докторанти** от Съюза на специалистите по качеството в България и Консултантска фирма „Данов-Консулт“ ЕООД – София. Заключение е, че обучението на докторантите в МУ - Плевен се води при спазване на всички национални нормативни изисквания, които са дадени в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Направено е едно коригиращо предложение за подобряване на документацията: ръководството на докторантското училище да разработи единна структура на докторските дисертации и авторефератите.

Резултати от проверката:

В МУ–Плевен е внедрена успешно функционираща система за управление на качеството, в съответствие на БДС EN ISO 9001:2008. Структурите на МУ - Плевен, както преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторската програма по „Токсикология“ в МУ – Плевен е организирана и се реализира в Сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ при Фармацевтичния факултет към Медицинския университет – Плевен.

Докторската програма по „Токсикология“ се включва успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката.

Докторската програма по „Токсикология“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката с тази област, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравнима с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг. Всички етапи се контролират ефективно от прекия ръководител на научното звено и чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията се осъществява чрез ECTS, научните прояви и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на МУ - Плевен.

В МУ-Плевен има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка.

Подготовката на докторантите по „Токсикология“ се осъществява от хабилитиран преподавател на ОТД към МУ-Плевен с научна и медицинска специалност „Токсикология“ и с втора медицинска специалност „Педиатрия“. Той е с богат професионален опит, развива активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата.

Университетът разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлага адекватен академичен комфорт за докторантите по токсикология. Творческата активност на докторантите в МУ-Плевен, включително на този по Токсикология, се стимулира строго регламентирано организационно и финансово.

В МУ–Плевен е внедрена и успешно функционира система за управление на качеството, в съответствие на БДС EN ISO 9001:2008. Структурите на МУ - Плевен, преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

Ръководител на ЕГ: **Доц. д-р Анета Хубенова, дм**

/...../

Член на ЕГ: **Доц. д-р Малина Петкова, дм**

/...../

Член на ЕГ: **Маг. фармацевт Любомир Маринов**

/...../

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици (попълват се от ЕГ)

Таблица 1. Списък на докторантите в „Токсикология“ за периода 2011-2017 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
д-р Олимпиада Станчева	Доц. д-р Евгения Бързашка, дм	Заповед на Ректора на МУ-Плевен № 435/06.03.2013 г. Заповед на Ректора на МУ-Плевен № 1586/21.07.2015 год.	Редовна Задочна докторантура	„Клинико-епидемиологични особености на остри отравяния с церебротоксични медикаменти“	04 март 2018 г.

Таблица 2. Преподаватели на ТД в катедра ..... за периода 2010 - 2017 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
	Доц. д-р Евгения Иванова Бързашка – Христова, дм		
	Ас. д-р Олимпиада Александровна Станчева-Атмажова		
	Ас. д-р Катерина Божидарова Стефанова		

Препоръки:

- Да се подпомогне участието на докторантите в проекти.

Срок: постоянен

- Да се подпомогне участието на докторантите в програмата за академичен обмен с посочените университети, както и в програмите за мобилност и академичен обмен по програма Еразъм+.

Срок: постоянен